

Оперативен лизинг

Дружеството е класифицирало към групата на имоти, машини и съоръжения сграда, от която част се предоставя на оперативен лизинг. Тъй като значителна част от сградата се използва и от него, тази сграда не е третирана като инвестиционен имот.

Обезценка на вземания

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави към датата на всеки отчет, на индивидуална база. Вземанията, при които са констатирани трудности при тяхното събиране, подлежат на анализ за определяне на частта от тях, която е реално събираема, а останалата част до номинала на съответното вземане се признава в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за периода) на реда „Обезценка на активи“ (Приложение 38).

След 360 дни закъснение вече се счита, че може да има индикатори за обезценка. При преценката на събираемостта на вземанията ръководството прави анализ на цялата експозиция от всеки контрагент с оглед установяване на реалната възможност за събирането им, а не само на ниво просрочени индивидуални вземания от контрагента. При установяване на висока несигурност относно събираемостта на дадено вземане (група вземания) се прави преценка каква част от него (тях) е обезпечена (залог, ипотека, поръчителства, банкова гаранция) и по този начин е гарантирана събираемостта им (чрез бъдещо възможно реализиране на обезпечението или плащане от поръчител). Вземанията или частта от тях, за които са изминали 360 дни и ако ръководството прецени, че съществува несигурност за събирането им се обезценяват на 50 %. Вземанията или частта от тях, за които ръководството преценява, че съществува много висока несигурност за събирането им и не са обезпечени, се обезценяват на 100 %.

Финансови активи на разположение за продажба

Ефектите от преоценката до справедливата стойност, печалби или загуби, се признават в „друг всеобхватен доход” в статия „промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение за продажба” с изключение на загубите от обезценка, до момента на отписване на финансовия актив. Те се натрупват към самостоятелен компонент на собствения капитал - ”резерв от финансови активи на разположение за продажба”.

Актьорски изчисления

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране се използват изчисления на сертифицирани актьори, базирани на

предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор (Приложение 30).

Провизии

Ръководството на Групата прави преценка за размера на провизиите за потенциални задължения въз основа на своя опит за сходни по характер условни задължения, като взема под внимание и наличната текуща информация за конкретните задължения.

Провизии за правни искове се признават когато дружество от Групата има сегашно правно или конструктивно задължение като резултат от минали събития; по-вероятно е да възникнат (отколкото да не възникнат) изходящи парични потоци за погасяване на задължението и когато може надеждно да се определи сумата на самото задължение. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Когато има няколко подобни задължения, вероятността да възникнат изходящи парични потоци за тяхното погасяване се оценява като се взема предвид целия клас от задължения. Провизия се признава дори и в случаите, в които вероятността да възникне изходящ паричен поток за дадено задължение в класа е малка.

2.26. Оценяване по справедлива стойност

Някои от активите и пасивите на Групата се оценяват и представят и/или само оповестяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане. Такива са: а) на повтаряща се база – финансовите активи на разположение за продажба в печалба или загуба, предоставени заеми и получени банкови заеми и заеми от трети лица, търговски и други вземания и задължения, задължения по финансов лизинг и други б) на неповтаряща се база – нефинансови активи като имоти, машини, съоръжения и инвестиционни имоти.

Справедливата стойност е цената, която би била получена при продажбата на даден актив или платена при прехвърлянето на пасив в обичайна сделка между пазарни участници на датата на оценяването. Справедливата стойност е изходяща цена и се базира на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар – на най-изгодния пазар за актива или пасива. Както определеният като основен, така и най-изгодният пазар са такива пазари, до които дружеството задължително има достъп.

Измерването на справедливата стойност се прави от позицията на предположенията и преценките, които биха направили потенциалните пазарни участници когато те биха определяли цената на съответния актив или пасив, като се допуска, че те биха действали за постигане на най-добра стопанска изгода от него за тях.

При измерването на справедливата стойност на нефинансови активи винаги изходната точка е предположението какво би било за пазарните участници най-доброто и най-ефективно възможно използване на дадения актив.

Дружеството прилага различни оценъчни техники, които биха били подходящи спрямо спецификата на съответните условия, и за които разполага с достатъчна база от входящи данни, като се стреми да е в максимална степен наличната публично наблюдаема информация и респ. – да минимизира използването на ненаблюдаема информация.

Справедливата стойност на всички активи и пасиви, които се оценяват и/или оповестяват във финансовите отчети по справедлива стойност, се категоризира в рамките на следната йерархия на справедливите стойности, а именно:

- Ниво 1 – Котирани (некоригирани) пазарни цени на активен пазар за идентични активи или пасиви;
- Ниво 2 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които са различни от директно котирани цени, но са пряко или косвено достъпни за наблюдение, вкл. когато котираните цени са обект на значителни корекции; и
- Ниво 3 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които в значителната си част са ненаблюдаеми.

За тези активи и пасиви, които се оценяват по справедлива стойност във финансовите отчети на повтаряема база, дружеството прави преценка към датата на всеки отчет дали е необходим трансфер в нивата на йерархия на справедливата стойност на даден актив или пасив в зависимост от разполагаемите и използваните към тази дата входящи данни.

За целите на оповестяванията на справедливата стойност, Групата е групирала съответните си активи и пасиви на база тяхната същност, основни характеристики и рискове, както и на йерархичното ниво на справедливата стойност.

2.27. Политика по отношение на грешки и промени в счетоводната политика

Групата променя счетоводната си политика само когато:

а/ това се изисква от конкретен Стандарт или Разяснение или

б/ това води до представяне във финансовия отчет на по-надеждна и уместна информация за ефекта от операциите и сделките върху финансовото състояние, резултатите и паричните потоци /промяна на счетоводната политика/.

Промените в счетоводната политика се отразяват с обратна сила, като се коригира началното салдо на неразпределената печалба или друг засегнат елемент от капитала за предходния представен период, както и други сравнителни суми, оповестени през предходния период, така сякаш винаги се е прилагала новоприетата счетоводна политика.

Ефектът от промяна на счетоводна приблизителна оценка се признава перспективно чрез включването му в печалбата и загубата за периода на промяната, ако промяната засяга само този период или за периода на промяната и бъдещи периоди, ако промяната засяга и двата вида. Когато промяната се отнася до елемент от капитал, тя се признава чрез коригиране на балансовата стойност на свързания актив, пасив или компонент от капитала в периода на промяната.

Коригирането на съществени грешки се извършва чрез преизчисляване с обратна сила, като се преизчислят сравнителните суми за представения предходен период, в който е възникнала грешката. В случай, че грешката е възникнала преди предходния период, се преизчислява началното салдо на активите, пасивите и капитала за този период, така сякаш никога не е възниквала грешка.

При определяне нивото на същественост за третиране на една грешка дружеството изхожда от размера и характера на грешката.

2.28. Политика по отношение на събитията след края на отчетния период

Събитията, които възникват между края на отчетния период и датата, на която финансовия отчет е утвърден за издаване биват коригиращи и некоригиращи.

Коригиращи са тези събития, които доказват условия, съществували към края на отчетния период. При наличие на коригиращи събития, Групата коригира признатите суми или признава суми, които не са били признати.

Некоригиращи са тези събития, които са показателни за условия, възникнали след края на отчетния период. Некоригиращите събития само се оповестяват, без да се коригират вече признати суми и без да се признават допълнително суми.

Когато се получи информация след края на отчетния период относно условия, които са съществували към датата на отчета, предприятието актуализира с новата информация оповестяванията, които се отнасят до тези условия.

Предложените или декларираните след края на отчетния период дивиденди не се признават като задължение на датата на отчета.

2.29. Дивиденди

Дивидентите се признават като намаление на нетните активи на Групата и като задължение към нейните собственици в периода, в който възникне правото им да ги получат.

2.30. Свързани лица

Свързано лице е лице или предприятие, което е свързано с предприятието, което изготвя неговите финансови отчети (отчитащо се предприятие - Групата)

а) Лице или близък член на семейството на това лице е свързано с отчитащото се предприятие, ако лицето:

- упражнява контрол или упражнява съвместен контрол върху отчитащото се предприятие;
- упражнява значително влияние върху отчитащото се предприятие; или
- е член на ключов ръководен персонал на отчитащото се предприятие или на предприятието майка на отчитащото се предприятие.

б) Дадено предприятие е свързано с отчитащо се предприятие, ако е изпълнено някое от следните условия:

- Предприятието и отчитащото се предприятие са членове на една и съща група (което означава, че всяко предприятие майка, дъщерно предприятие и друго дъщерно предприятие е свързано с останалите).
- Едно предприятие е асоциирано или съвместно предприятие на другото предприятие (или асоциирано, или съвместно предприятие на член от група, на която другото предприятие е член).
- И двете предприятия са съвместни предприятия на едно и също трето лице.

- Дадено предприятие е съвместно предприятие на трето предприятие и другото предприятие е асоциирано предприятие на третото предприятие.

- Предприятието представлява план за доходи след напускане на работа в полза на наетите лица на отчитащото се предприятие или на предприятие, свързано с отчитащото се предприятие. Ако отчитащото се предприятие само по себе си представлява такъв план, финансиращите работодатели също са свързани с отчитащото се предприятие.

- Предприятието е контролирано или контролирано съвместно от лице, определено в буква а).

- Лице, което упражнява контрол или упражнява съвместен контрол върху отчитащото се предприятие, упражнява значително влияние върху предприятието или е член на ключов ръководен персонал на предприятието (или на предприятието майка).

Сделките между свързани лица, в т.ч. прехвърляне на активи и/или на пасиви между тях, се осъществяват при условията на сделки между несвързани лица.

2.31. Консолидиран отчет за паричния поток

2.31. Отчет за паричния поток

Приетата политика за отчитане и представяне на паричните потоци е по прекия метод. Паричните потоци се класифицират като парични потоци от: Оперативна дейност, Инвестиционна дейност, Финансова дейност, при съблюдаване изискванията на МСС 7 „Отчети за паричните потоци”.

Инвестиционните и финансовите сделки, които не изискват използването на парични средства, се изключват от отчета за паричните потоци.

Паричните потоци се отчитат на нетна база в случаите когато паричните потоци са в резултат на пера, при които обращаемостта е бърза, тъй като падежите са кратки, като закупуване и продажба на парични еквиваленти, получени и предоставени краткосрочни кредити и други подобни.

За целите на изготвянето на консолидирания отчет за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);

- паричните потоци от лихви, дивиденди и сходни на тях се категоризират като произтичащи от основна, инвестиционна или финансова дейност в зависимост от конкретния случай. Така например, лихвите по получени кредити се включват като плащания за

финансова дейност, а лихвите по предоставени кредити, като постъпления от инвестиционна дейност. Получените дивиденди се включват като постъпления от инвестиционна дейност, а платените дивиденди като плащания за финансова дейност.

- Паричните потоци, произтичащи от сделки в чужда валута, се оценяват в левове по реда на МСС 21 Ефекти от промени в обменните курсове.

- Краткосрочно блокираните средства се третират като парични средства и парични еквиваленти.

- По отношение на лизинговите договори:

- ✓ по договори за оперативен лизинг - плащанията се представят като парични потоци от оперативна дейност.

- ✓ по договори за финансов лизинг - в случай, че предприятието е лизингополучател плащанията се представят като парични потоци от финансова дейност.

- Паричните потоци, генерирани от данъци върху дохода, трябва да се отчитат поотделно и да се категоризират като парични потоци от оперативна дейност, освен ако не могат да бъдат конкретно определени като инвестиционна или финансова дейност.

При изготвянето на консолидирания отчет за паричните потоци, предприятието съблюдава следните правила:

- а) посочените суми в началото и в края на периода трябва да отговарят на сумите, посочени в равностойностните статии в отчета за финансовото състояние;

- б) предприятието може да добавя нови статии или да променя наименованието на посочените, когато с това се постига по-пълно или по-прецизно представяне на Отчета за паричните потоци;

- в) в Отчета за паричните потоци не се посочват статии, за които липсва счетоводна информация. Този принцип важи и за всички останали елементи на годишния финансов отчет.

2.32. Консолидиран отчет за промените в собствения капитал

Приета е счетоводна политика да се изготвя консолидиран отчет за промените в собствения капитал чрез включването в отчета на следните елементи: общ всеобхватен доход за периода; салдото на неразпределената печалба, както и движенията за периода; всички статии, които в резултат на действащите счетоводни стандарти се признават директно в собствения капитал; кумулативен ефект от промените в счетоводната политика и корекциите

на грешки в съответствие с МСС 8 „Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки”; прехвърляне и разпределение на капитал между собствениците; настъпилите промени в резултат на всички изменения по всички елементи на собствения капитал. Прилага се колонния формат, при който се осъществява равнение на началните и крайните салда за всеки елемент от собствения капитал.

2.33. Действащо предприятие

Дружеството-майка изготвя консолидирания финансов отчет на база действащо предприятие. Ръководството на Групата прави оценка по отношение наличието на съществена несигурност, свързана със събития или условия, която може да хвърли значителни съмнения относно способността на Групата да продължи да бъде действаща към края на отчетния период.

Ръководството на Групата счита, че Групата е действаща, няма планове и намерения, нито обективни индикации за преустановяване на дейността или същественото и намаляване в обозримо бъдеще (12 месеца след датата на отчета).

3. ПРИХОДИ

Основните приходи на Групата включват:

	2015 BGN '000	2014 BGN '000
Продукция	17,673	15,716
Стоки	404	460
Строителна дейност	3,172	4,352
Услуги	1,891	1,261
Наеми	256	196
Общо	23,396	21,985

4. ДРУГИ ДОХОДИ

Другите доходи включват:	2015 BGN '000	2014 BGN '000
Получени обезценени вземания	37	62
Присъдени суми по съдебни дела	6	17
Отписани задължения	13	16
Признати провизии за гаранции		169
Получени обезщетения	1	1
Приходи от неустойки	44	
Приходи от безвъзмездни средства предоставени от държавата		1
Приходи от продажби на материали	4	24
Балансова стойност на продадените материали		
Печалба от продажба на материали	4	24
Приходи от продажби на нетекущи активи	255	4
Балансова стойност на продадени нетекущи активи	(255)	
Печалба от продажба на нетекущи активи		4
Други доходи	3	4
Общо	108	298

Като приходи от безвъзмездни средства предоставени от държавата в отчета за всеобхватния доход за предходния отчетен период са отразени получени средства от Агенцията по заетостта в размер на 1 хил.лв.

5. РАЗХОДИ ЗА СУРОВИНИ И МАТЕРИАЛИ

Разходите за суровини и материали включват:	2015 BGN '000	2014 BGN '000
Основни суровини и материали	1,125	1,697
Резервни части и консумативи	1,412	1,174
Електроенергия и вода	976	855
Взривни материали	790	632
Горива и смазочни материали	2,755	2,461
Спомагателни материали	295	6
Канцеларски и рекламни материали	32	27
Други	26	22
Общо	7,411	6,874

6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

Разходите за външни услуги включват:	2015 BGN '000	2014 BGN '000
Строително-монтажни работи	1,348	2,002
Услуги с механизация	1,036	369
Наеми	189	260
Транспортни услуги	600	585
Застраховки	108	104
Пощенски, куриерски и далекосъобщителни услуги	43	46
Поддръжка и ремонт на активи	301	266
Охрана	425	416
Добивни работи на находища	292	343
Консултантски и одиторски услуги	80	82
Трудова медицина	15	14
Абонаментно обслужване	74	58
Други	121	178
Общо	4,632	4,723

7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

Разходите за персонала включват:	2015 BGN '000	2014 BGN '000
Текущи възнаграждения	4,434	3,878
Разходи за осигуровки	955	805
Начислени суми за дългосрочни задължения на персонала	11	(1)
Общо	5,400	4,682

Начисленията за дългосрочни задължения на персонала (Приложение 30) включват:

	2015 BGN '000	2014 BGN '000
Разход за лихви	5	4
Разход за текущ стаж	25	22
Разходи за минал стаж за периода	32	
Платени доходи	(51)	(27)
Общо	11	(1)

8. ОБЕЗЦЕНКА НА АКТИВИ

Обезценките на активи включват:

	2015 BGN '000	2014 BGN '000
Обезценка на материални запаси (Приложение 22.2)	10	
Обезценка на вземания	139	501
Общо	149	501

9. ДРУГИ РАЗХОДИ

Другите разходи включват:

	2015 BGN '000	2014 BGN '000
Данъци и такси	161	139
Концесионни възнаграждения	875	809
Командировки	119	42
Отписани активи	43	4
Дарения	16	43
Неустойки към контрагенти	128	4
Други	65	19
Общо	1,407	1,060

10. СЕБЕСТОЙНОСТ НА ПРОДАДЕНИТЕ СТОКИ

	2015 BGN'000	2014 BGN'000
Отчетна стойност на продадени стоки	255	380
Общо	255	380

11. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ

Финансовите приходи включват:

	2015 BGN '000	2014 BGN '000
Приходи от лихви	272	129
Приходи от лихви по депозити		1
Приходи от операции с финансови активи и инструменти	2,032	9
Други финансови приходи		44
Общо	2,304	183

12. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ

Финансовите разходи включват:	2015 BGN '000	2014 BGN '000
Разходи за лихви	537	412
Разходи от операции с финансови активи (Приложение 19)	1,773	
Обезценка на финансови активи на разположение за продажба (Приложение 19)	450	
Отрицателни валутни разлики	7	5
Други финансови разходи	111	87
Общо	2,878	504

13. РАЗХОДИ ЗА ДАНЪЦИ

Консолидиран отчет за всеобхватния доход	2015 BGN '000	2014 BGN '000
Текущ разход за данъци върху печалбата за годината - 10 % (2014 г.: 10 %)	180	153
Отсрочени данъци върху печалбата от: Възникване и обратно проявление на временни разлики (Приложение 29)	2	61
Текущ данък признат в друг всеобхватен доход	(7)	
Общо разход за данъци в консолидирания отчет за всеобхватния доход	175	214

Печалбата преди данъчно облагане на Групата за 2015 г. и 2014 г. е изцяло от обичайна дейност. През текущия и предходния отчетен период Групата не е отчетела извънредни приходи и разходи.

Данъчните ефекти относно другите компоненти на всеобхватния доход са както следва:

	2015			2014		
	Сума преди данък	(Разход за икономия от данък	Сума нето от данък	Сума преди данък	(Разход за икономия от данък	Сума нето от данък
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Друг всеобхватен доход:						
<i>Компоненти, които няма да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата:</i>						
Последващи оценки на пенсионни планове с дефиниран доход	(54)		(54)	(10)		(10)
Промени на преоценъчен резерв на нетекущи активи					8	8
<i>Компоненти, които могат да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата:</i>						
Промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение за продажба	1,812		1,812	676		676
Друг всеобхватен доход за периода	1,758		1,758	666	8	674

14. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА КОМПОНЕНТИТЕ НА ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД ЗА ПЕРИОДА

	Други компоненти на всеобхватния доход, отнасящи се към Групата		Други компоненти на всеобхватния доход, отнасящи се към неконтролиращото участие		Общо други компоненти на всеобхватния доход	
	2015 BGN '000	2014 BGN '000	2015 BGN '000	2014 BGN '000	2015 BGN '000	2014 BGN '000
Последващи оценки на планове с дефинирани доходи	(54)	(10)			(54)	(10)
Данък върху дохода, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход		8				8
<i>Компоненти, които могат да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата</i>						
Промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение за продажба:	1,809	675	3	1	1,812	676
Друг всеобхватен доход	1,755	673	3	1	1,758	674

15. ИМОТИ, МАШИНИ И СЪОРЪЖЕНИЯ

	Земни		Сгради		Машини и оборудване		Съоръжения		Транспортни средства		Други	В процес на придобиване и предоставяне и аванси				Общо	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2014
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Отчетна стойност																	
Салдо на 1 януари	4,252	3,991	6,583	6,474	19,634	18,487	5,591	5,293	5,113	584	621	459	55	23	43,031	40,722	
Придобити	30	286	170	109	1,047	1,155	345	390	199	37	45	1,281	124	55	2,693	3,467	
Отписани	(2)	(25)	(17)	(41)	(8)	(8)	(17)	(348)	(19)	(23)	(23)	(1,083)	(59)	(23)	(904)	(1,158)	
Салдо на 31 декември	4,280	4,252	6,736	6,583	20,640	19,634	5,936	5,335	5,293	621	643	657	120	55	44,820	43,031	
Натрупана амортизация																	
Салдо на 1 януари			780	639	8,412	7,518	2,715	2,887	2,632	377	325				15,329	13,829	
Начислена амортизация за годината			142	141	1,008	902	158	311	274	58	52				1,694	1,527	
Отписана амортизация			(10)	(41)	(8)	(8)	(17)	(230)	(19)	(23)	(23)				(321)	(27)	
Салдо на 31 декември			912	780	9,379	8,412	2,873	2,968	2,887	412	377				16,702	15,329	
Балансова стойност на 31 декември																	
Салдо на 1 януари	4,280	4,252	5,824	5,803	11,261	11,222	3,063	2,367	2,406	231	244	657	120	55	28,118	27,702	
Балансова стойност на 1 януари																	
Салдо на 1 януари	4,252	3,991	5,803	5,835	11,222	10,969	2,876	2,406	2,481	244	259	657	55	23	27,702	26,893	

Имотите, машините и съоръженията в процес на придобиване са както следва:

Обекти	31.12.2015	31.12.2014
	BGN`000	BGN`000
Сгради	257	245
Съоръжения	405	373
Машини и оборудване		39
Транспортни средства	94	
Общо:	756	657

Предоставените аванси за придобиване на имоти, машини и съоръжения по видове са както следва:

Група активи	31.12.2015	31.12.2014
	BGN`000	BGN`000
Сгради	2	
Земи		2
Съоръжения	110	53
Машини и оборудване	8	
	120	55

Преглед за обезценка

Извършен е преглед на всички значими имоти, машини и съоръжения към 31 декември 2015 година с цел проверка за наличие на данни за обезценка, в резултат на което е установено, че балансовата стойност на активите не надхвърля възстановимата.

Промени в приблизителните оценки на полезния живот на активите:

През текущия и предходния отчетен период не са извършени промени в приблизителните оценки на полезния живот на активите.

Други данни

През текущия и предходния отчетен период не са извършвани промени в прилагания линеен метод на амортизация.